

**Bryssel den 7 maj 2025  
(OR. en)**

**8672/25**

---

---

**Interinstitutionellt ärende:  
2024/0079(NLE)**

---

---

**EDUC 135  
SOC 255  
JEUN 64  
DIGIT 81  
ENV 309**

**NOT**

---

från: Rådets generalsekretariat

till: Rådet

---

Ärende: Utkast till rådets rekommendation om ett europeiskt system för  
kvalitetssäkring och erkännande inom högre utbildning  
– *Antagande*

---

1. Den 30 april 2025 bekräftade Coreper överenskommelsen om det ovannämnda utkastet till rekommendation enligt bilagan till denna not.
2. Rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) uppmanas därför att anta utkastet till rekommendation vid mötet den 12 maj 2025.
3. När rekommendationen har antagits kommer den att offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utkast

Rådets rekommendation

om ett europeiskt system för kvalitetssäkring och erkännande inom högre utbildning

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 165,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

1. Kvalitetssäkringssystem är av avgörande vikt när det gäller att fastställa höga kvalitetsstandarder för utbildning och bygga upp förtroendet mellan olika utbildningssystem och lärosäten inom och utanför det europeiska utbildningsområdet. De utgör en viktig byggsten i det transnationella samarbetet. Att säkerställa kvalitet inom högre utbildning utgör grunden för ömsesidigt förtroende, vilket möjliggör ett transnationellt samarbete och smidig rörlighet i utbildningssyfte.
2. Huvudansvaret för kvaliteten på utbildningsutbudet ligger hos lärosätena, som bör göra det till en central institutionell prioritering att uppnå så höga standarder som möjligt och utveckla strategier och processer för kvalitetssäkring för att säkerställa att detta mål uppnås.

3. Genomförandet av standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG) har varit ett grundläggande steg i konsolideringen av det europeiska området för högre utbildning, och stöder skapandet av en kvalitetskultur i system och institutioner för högre utbildning i hela Europa. Dessa standarder och riktlinjer har dock ännu inte genomförts fullt ut i alla medlemsstater.
4. Samhällen runt om i Europa befinner sig i en snabb omvandling som drivs av den gröna och den digitala omställningen, de möjligheter och utmaningar som artificiell intelligens innebär, demografiska utmaningar och en snabbt föränderlig geopolitisk situation. Systemen för högre utbildning bör inte bara reagera på utan aktivt bidra till och driva på denna omvandling. Kvalitetssäkringsprocesser bör när så är relevant stödja lärosäten i denna omvandling genom att tillhandahålla expertöversyner för att förbättra kvaliteten på deras utbildningsutbud.
5. Behovet av att göra kvalitetssäkringsprocesserna mer flexibla, internationella och ändamålsenliga bör åtgärdas samtidigt som man säkerställer att dessa processer fortsatt är inriktade på att säkerställa högsta möjliga kvalitetsstandarder. Återkoppling från utexaminerade om utbildnings- och karriärvägar och relevansen av den utbildning och kompetens samt de färdigheter som förvärvats är ett värdefullt övervakningsverktyg som kan utnyttjas för att säkerställa kvalitet och relevans på institutionell nivå och systemnivå. Det europeiska initiativet för uppföljning av utexaminerade<sup>1</sup> har bidragit till att göra sådan uppföljning mer systematisk och jämförbar.
6. Olika typer av nationella regelverk för kvalitetssäkring fortsätter att göra det transnationella samarbetet inom högre utbildning komplicerat, hämmar utvecklingen av gemensamma utbildningsprogram och begränsar utbildningsmöjligheterna för lärosäten och studenter. Det är viktigt att man skapar en balans mellan att visa att de formella kraven är uppfyllda och säkerställa en fortlöpande betoning på och insatser för kontinuerlig förbättring av utbildningsutbudet, vilket är centralt för kvalitetssäkringen.

---

<sup>1</sup> Rådets rekommendation av den 20 november 2017 om uppföljning av utexaminerade (EUT C 423, 9.12.2017, s. 1).

7. Befintliga instrument, såsom det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program (det europeiska förfarandet)<sup>2</sup>, värdesätts högt av lärosätena och medlemsstaterna, men genomförandet är fortfarande bristfälligt på grund av olika nationella förfaranden.
8. Det europeiska området för utbildning kännetecknas av gemensamma program, och de värdesätts högt av alla aktörer inom högre utbildning. Lämpliga kvalitetssäkringssystem är en förutsättning för att dessa gemensamma program ska kunna genomföras i stor utsträckning i hela unionen. Att utfärda en gemensam europeisk examensmärkning på grundval av på förhand fastställda kriterier skulle kunna bidra till att ta itu med befintliga problem i samband med kvalitetssäkring och ackreditering av gemensamma program. En gemensam europeisk examen skulle i ett senare skede kunna ge ytterligare drivkraft för att göra det lättare för lärosäten som deltar i transnationellt samarbete att erbjuda gemensamma program och utfärda gemensamma examina, i enlighet med Bolognainstrumenten.
9. Även om diskussioner om en gemensam europeisk examen pågår har Europeiska unionens råd ännu inte fattat något beslut om ett eventuellt införande av en sådan, och alla hänvisningar till en gemensam europeisk examen i denna rådsrekommendation bör förstås ur detta perspektiv. Rådet kommer att behöva tydlig och detaljerad information för att kunna fatta ett evidensbaserat beslut om nästa steg mot en gemensam europeisk examen.
10. De europeiska kriterierna i bilaga II anger de viktigaste inslagen i den gemensamma europeiska examensmärkningen och garanterar att de högsta standarderna respekteras när det gäller att erbjuda transnationella program och lyfta fram den särskilda europeiska karaktären hos en sådan examensmärkning. Dessa kriterier är varken obligatoriska eller rättsligt bindande, men för att säkerställa ömsesidigt förtroende utfärdas den gemensamma europeiska examensmärkningen endast när samtliga dessa kriterier är uppfyllda.

---

<sup>2</sup> Förfarandet, som godkändes av ministrarna inom det europeiska området för högre utbildning i maj 2015, syftar till att ”undanröja ett stort hinder för utvecklingen av gemensamma program genom att fastställa standarder för dessa program som grundar sig på de verktyg man enats om inom det europeiska området för högre utbildning, utan att tillämpa ytterligare nationella kriterier”.

11. Uppsättningen europeiska kriterier för en gemensam europeiska examensmärkning kan utgöra en grund för de kriterier som i ett senare skede ska tillämpas på den gemensamma europeiska examen, om rådet efter sin analys av kommissionens utvärderingsrapport om genomförandet av den gemensamma europeiska examensmärkningen och genomförbarhetsstudien om en gemensam europeisk examen som tas upp i rådets resolution om en gemensam europeisk examensmärkning och nästa steg mot en eventuell gemensam europeisk examen: stärkande av Europas konkurrenskraft och europeisk högre utbildnings attraktionskraft beslutar att vidta åtgärder för att införa en gemensam europeisk examen. Genomförbarhetsstudien bör omfatta en grundlig utvärdering av de europeiska kriterier på grundval av vilka den gemensamma europeiska examen skulle utfärdas och motsvarande kvalitetssäkringsförfaranden som grund för rådets beslut om kriterierna för en eventuell gemensam europeisk examen.
12. I enlighet med rådets rekommendation om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning<sup>3</sup> uppmuntrar flera medlemsstater användningen av det europeiska förfarandet och håller gradvis på att övergå till mer institutionella externa kvalitetssäkringssystem, vilket gör det gränsöverskridande samarbetet inom högre utbildning mer effektivt och flexibelt. Att stärka interna kvalitetssäkringssystem är ett viktigt steg mot att påskynda processerna och samtidigt säkerställa högsta kvalitetsstandard.

---

<sup>3</sup> Rådets rekommendation av den 5 april 2022 om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning (EUT C 160, 13.4.2022, s. 1).

13. Allianser mellan lärosäten, t.ex. europeiska universitetsallianser, står i främsta ledet när det gäller transnationellt samarbete. Rådet anger i sina slutsatser om initiativet Europauniversitet – Brobyggande mellan högre utbildning, forskning, innovation och samhället: att bana väg för en ny dimension inom den europeiska högre utbildningen<sup>4</sup> att Europauniversiteten syftar till att bidra till kvaliteten på det gränsöverskridande samarbetet genom interinstitutionella strategier som kombinerar lärande och undervisning, forskning, innovation och kunskapsöverföring till ekonomin och samhället samt bidrar till politiska och samhällseliga förändringar. De är också viktiga plattformar för att ytterligare utveckla forsknings- och innovationsdimensionerna hos lärosäten som behöver bedriva forskningsbaserat lärande, samt långsiktiga flexibla och attraktiva forsknings- och undervisningskarriärer. Genom att inrätta europeiska universitetsövergripande campus, där gemensam utbildning är normen, åtar sig dessa allianser att ta sitt samarbete till nästa nivå. När dessa campus inrättas är det ytterst viktigt att allianserna skapar interna kvalitetssäkringssystem som säkerställer att kvaliteten på deras gemensamma utbildning håller högsta standard. Detta kommer att ge berörda parter garantier och underlätta det gemensamma tillhandahållandet av utbildning. Viktiga byggstenar har fastställts för att börja undersöka möjligheterna till en särskild ram för kvalitetssäkring och bedöma användningen av den.

---

<sup>4</sup> Rådets slutsatser om initiativet Europauniversitet – Brobyggande mellan högre utbildning, forskning, innovation och samhället: att bana väg för en ny dimension inom den europeiska högre utbildningen (EUT C 221, 10.6.2021, s. 14).

14. Automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer och studieperioder utomlands är nödvändigt för att göra rörlighet i utbildningssyfte till en realitet för alla samt för att stödja balanserad kompetenscirkulation i alla medlemsstater och främja konkurrenskraften. I rådets rekommendation från 2018 om automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands<sup>5</sup> rekommenderades medlemsstaterna att vidta de åtgärder som krävs för att uppnå automatiskt ömsesidigt erkännande för vidareutbildning utan att behöva genomgå ett separat förfarande för erkännande, så att ett bevis på högre utbildning som förvärvats i en medlemsstat automatiskt erkänns på samma nivå, i syfte att få tillgång till ytterligare studier, i de andra, utan att det påverkar ett lärosätes eller behöriga myndigheters rätt att fastställa särskilda tillträdeskriterier för särskilda program eller kontrollera handlingars äkthet. Robusta kvalitetssäkringssystem är grundläggande när det gäller att skapa det förtroende som krävs för att säkerställa automatiskt erkännande.
15. Denna rekommendation respekterar till fullo principerna om subsidiaritet, institutionellt oberoende och akademisk frihet och kommer att genomföras i enlighet med nationella förhållanden och i samarbete med medlemsstaterna och alla berörda parter.

---

<sup>5</sup> Rådets rekommendation av den 26 november 2018 om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands (EUT C 444, 10.12.2018, s. 1).

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

### **Förbättra alla kvalitetssäkringssystem**

1. Medlemsstaterna rekommenderas följande:

- a) Att främja en kontinuerlig förbättring av kvalitetssäkringen, bland annat i syfte att förbättra den högre utbildningens kvalitet och relevans, och upprätthålla en hög nivå av transnationellt förtroende och ansvarighet inom lärosäten.
- b) Att säkerställa att kvalitetssäkringssystemen är ändamålsenliga och därmed svarar på viktiga samhällseliga, tekniska och ekonomiska utvecklingstendenser som påverkar den högre utbildningen. Systemen för högre utbildning kan låta sig inspireras av befintlig god praxis för att hantera dessa aspekter på olika sätt, till exempel genom att uppmuntra lärosäten att inbegripa dem i sina interna kvalitetssäkringsförfaranden, införliva särskilda mål i den regelmässiga externa kvalitetssäkringen eller genom fokuserade eller tematiska kvalitetskontroller på systemnivå. Huvudansvaret för kvaliteten på deras utbildningsutbud ligger hos lärosätet. Ett sådant förfarande bör genomföras i full överensstämmelse med ESG och även kunna inbegripa frågor såsom
  - i) främjande och skydd av grundläggande akademiska värden enligt definitionen i Bolognaprocessen,

- ii) relevansen av undervisnings- och läranderesultaten för personlig utveckling, anställbarhet och ett aktivt, kritiskt och ansvarigt medborgarskap, som t.ex. bygger på information från uppföljning av utexaminerade eller närmare samarbete med arbetsmarknadens parter, inbegripet utformning av kursplaner och erbjudande av praktikmöjligheter<sup>6</sup>,
- iii) huruvida program (som leder till en fullständig examen eller mikromeriter) stärker kompetenserna (dvs. kunskaper, färdigheter och attityder) hos studerande och andra i livslångt lärande när det gäller viktiga samhällsrelaterade och ekonomiska prioriteringar, såsom den gröna och den digitala omställningen,
- iv) relevanta synergier mellan utbildning, inbegripet yrkesutbildning, forskning, innovation och samhällstjänster,
- v) inkluderande högre utbildning, enligt definitionen i Bolognaprocessen, som bland annat främjar tillgänglighet och jämställdhet samt studentcentrerat lärande och studenternas välbefinnande,
- vi) attraktiva och hållbara akademiska karriärer och arbetsvillkor<sup>7</sup>, samt
- vii) strategier för att stärka internationellt samarbete.

---

<sup>6</sup> Rådets rekommendation av den 20 november 2017 om uppföljning av utexaminerade (EUT C 423, 9.12.2017, s. 1).

<sup>7</sup> Enligt definitionen i rådets rekommendation av den 25 november 2024 om attraktiva och hållbara karriärer inom högre utbildning (EUT C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).

- c) När så är möjligt, säkerställa att externa kvalitetssäkringsprocesser för lärosäten är ändamålsenliga och resurseffektiva för att undvika ytterligare administrativa bördor.
- d) Att säkerställa att beslut om ackreditering, registrering och utvärdering av lärosäten och program fattas på ett transparent och objektivt sätt, i enlighet med ESG, med lämplig input från experter och deltagande från högskolevärlden i stort, inbegripet studenter och akademisk och administrativ personal, i främjandet av kvalitetskultur.
- e) Att uppmuntra lärosäten att följa upp i vilken utsträckning kvalitetssäkringsförfaranden leder till en förbättring av utbildningsutbudets kvalitet.
- f) Att uppmuntra publicering av kvalitetssäkringskontroller (på institutionell nivå eller programnivå) i databasen för externa kvalitetssäkringsresultat (Deqar) och underlätta översättningen av dem, för att förbättra den transnationella insynen i kvaliteten på den högre utbildningen.

- g) Att säkerställa att institutionella interna kvalitetssäkringssystem omfattar ett lärosätes hela utbildningsutbud, och för utbildning som leder till mikromeriter, använda den europeiska strategin för mikromeriter för livslångt lärande och anställbarhet och de europeiska principerna för utformning och utfärdande av mikromeriter<sup>8</sup> som referens.
- h) Att stödja och uppmuntra kvalitetssäkringsorgan att organisera verksamhet för ömsesidigt lärande som ger nationella lärosäten och kvalitetssäkringsorgan möjlighet att jämföra sin praxis med praxis från andra håll inom det europeiska området för utbildning. Detta kan göras genom benchlearning<sup>9</sup>, där lärosäten och kvalitetssäkringsorgan kan lära av andra ledande lärosäten, eller genom en analys av data från uppföljningen av utexaminerade i Europa och den europeiska observationsgruppen för högre utbildning.

---

<sup>8</sup> I enlighet med rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om en europeisk strategi för mikromeriter för livslångt lärande och anställbarhet (EUT C 243, 27.6.2022, s. 10).

<sup>9</sup> Benchlearning definieras som en process för att skapa en systematisk och integrerad koppling mellan benchmarking och ömsesidigt lärande inom alla områden som rör kvalitetssäkring inom högre utbildning.

## Utforska utvecklingen av en särskild ram för kvalitetssäkring för allianser mellan lärosäten

2. Medlemsstaterna rekommenderas att delta i utforskningen av utvecklingen av en särskild europeisk ram för att ge alla typer av allianser mellan lärosäten som är engagerade i ett hållbart och långsiktigt samarbete, som går utöver ad hoc-samarbete eller projektbaserat samarbete, möjlighet att genomgå en gemensam extern utvärdering av sina gemensamma interna kvalitetssäkringssystem, som omfattar alla gemensamma åtgärder eller åtminstone de deltagande lärosätenas gemensamma utbildningsutbud, såsom gemensamma program eller gemensamma mikromeriter, när detta behövs. Detta arbete bör omfatta följande åtgärder:
  - a) Att samarbeta med berörda parter för kvalitetssäkring och allianser mellan lärosäten för att utforska utvecklingen av denna särskilda ram för kvalitetssäkring utifrån de byggstenar som ingår i bilaga I till denna rekommendation och testa den med utgångspunkt i resultaten av de Erasmus+-finansierade projekten EUniQ<sup>10</sup> och IMINQA<sup>11</sup>, där så är relevant.
  - b) Att utvärdera behovet av denna särskilda ram med särskilt fokus på huruvida den kan leda till en betydande minskning av de administrativa bördorna och ge ett tydligt mervärde för lärosäten och andra relevanta aktörer.
  - c) Att på grundval av utvärderingens resultat göra det möjligt för EU:s kvalitetssäkringsorgan som är registrerade i det europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning (Eqar) och de EU-organ som fullt ut implementerar det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program att genomföra en sådan extern utvärdering av kvalitetssäkringen, baserat på denna ram.

---

<sup>10</sup> Genom projektet EUniQ utvecklades ett förfarande för övergripande kvalitetssäkring av initiativet Europauniversitet.

<sup>11</sup> IMINQA är ett paraplyprojekt till stöd för den tematiska Bolognaexpertgruppen för kvalitetssäkring.

## Göra program eller kombinerade förfaranden för extern kvalitetssäkring smidigare

### 3. Medlemsstaterna rekommenderas följande:

- a) Att underlätta transnationellt samarbete och smidighet i systemen för högre utbildning genom att
  - i) stödja lärosäten när det gäller att införa eller förbättra en robust intern kvalitetssäkringsprocess och utveckla en stark institutionell kvalitetskultur,
  - ii) när lärosätena väl har en robust intern kvalitetssäkringsprocess, uppmuntra en övergång till ett institutionellt förfarande för kvalitetssäkring, till exempel genom att begränsa kvalitetssäkringsorganens obligatoriska programackreditering till inledande ackreditering för nya program och, när så är möjligt, införa förfaranden för ny självackreditering som en del av den interna kvalitetssäkringsprocessen,
  - iii) stärka det evidensbaserade förfarandet för kvalitetssäkring med hjälp av en rad data, bland annat från uppföljning av utexaminerade samt den europeiska observationsgruppen för högre utbildning, och
  - iv) stödja ömsesidigt lärande och kapacitetsuppbyggnad vid lärosäten för att stärka deras kvalitetskultur under övergången till ett institutionellt förfarande för extern kvalitetssäkring.

- b) Att tillåta och uppmuntra användningen av det europeiska förfarandet, om det ännu inte implementerats, genom att
  - i) undanröja kvalitetskriterier som lagts till på nationell nivå eller andra potentiella administrativa eller rättsliga hinder,
  - ii) skapa en gynnsam miljö som ger vägledning och stöd till personer som arbetar med kvalitetssäkring, med beaktande av institutionellt oberoende, och
  - iii) uppmuntra en miljö där användningen inte medför några ekonomiska nackdelar jämfört med förfaranden som genomförs på nationell nivå.

### **Lägga grunden för en gemensam europeisk examensmärkning**

Det rekommenderas att den gemensamma europeiska examensmärkningen endast utfärdas

- a) när alla europeiska kriterier för en gemensam europeisk examensmärkning enligt bilaga II är uppfyllda

och

- b) till program som är kvalitetssäkrade enligt ESG eller erkända, beroende på nationella förhållanden, för att säkerställa tillämpningen av gemensamma standarder och märkningens kvalitet och trovärdighet.

4. Medlemsstaterna rekommenderas följande:

- a) Att tillåta EU:s kvalitetssäkringsorgan som är registrerade i Eqar och de EU-organ som fullt ut genomför det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program att
  - i) utfärda en gemensam europeisk examensmärkning<sup>12</sup> till gemensamma program som bygger på de befintliga Bolognainstrumenten och som överensstämmer med ESG och uppfyller de europeiska kriterierna enligt bilaga II, om det krävs ett program eller ett kombinerat förfarande för extern kvalitetssäkring,eller
  - ii) ge alla typer av lärosäten som omfattas av nationell eller regional extern kvalitetssäkring på institutionell nivå möjlighet att själva utfärda en gemensam europeisk examensmärkning till sina gemensamma program som bygger på intern kvalitetssäkring och överensstämmelse med de befintliga Bolognainstrumenten, ESG och samtliga europeiska kriterier.
- b) Att identifiera sätt att komplettera den regelmässiga ESG-översynen av de nationella kvalitetssäkringsorganens arbete när det gäller att säkerställa att de gemensamma programmen uppfyller de europeiska kriterierna, och skapa en databas över gemensamma program som har uppfyllt de europeiska kriterierna och som har rätt att utfärda en gemensam europeisk examensmärkning.
- c) Att samarbeta med kommissionen för att bedöma om de europeiska kriterierna för en gemensam europeisk examensmärkning i förekommande fall även kan tillämpas på program för högre utbildning på nivå 5 i den europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF).

---

<sup>12</sup> Enligt punkt 12 i rådets rekommendation av den 5 april 2022 om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning (EUT C 160, 13.4.2022, s. 1).

## Införa automatiskt erkännande

5. Medlemsstaterna rekommenderas följande:

- a) Att uppmuntra och stödja utvärderingen av införandet av automatiskt ömsesidigt erkännande<sup>13</sup> genom lärosätenas interna och externa kvalitetssäkringsprocesser.
- b) Att i nära samarbete med lärosäten och andra berörda parter utveckla och utfärda tydlig vägledning för lärosäten om hur man skiljer mellan automatiskt erkännande av en kvalifikation för tillträde och lärosätenas rätt att fatta beslut om antagning till ett specifikt program, och vid behov se över denna vägledning, med utgångspunkt i resultaten av översynerna utförda av Erasmus+-granskningsgrupper<sup>14</sup> för genomförande av automatiskt erkännande.
- c) Att stödja lärosäten i fråga om läranderesultat när det gäller antagningsförfaranden, utan att det påverkar dessa lärosätens möjlighet att fastställa sina egna specifika antagningskriterier.
- d) Att samarbeta med lärosäten och nationella eller regionala organ för erkännande för att övervaka beslut om erkännande, förbättra datainsamling och evidensbaserade förfaranden på institutionell, regional, nationell och europeisk nivå.

---

<sup>13</sup> Enligt definitionen i rådets rekommendation av den 26 november 2018 om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands (EUT C 444, 10.12.2018, s. 1).

<sup>14</sup> Enligt rekommendationen i rapporten från kommissionen till rådet om genomförandet av rådets rekommendation om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands, COM(2023) 91 final, 23.2.2023.

- e) Att stödja lärosäten när det gäller att utfärda alla examina och mikromeriter i ett format som är förenligt med standarderna för europeiska digitala referenser för lärande (EDC), inbegripet den europeiska utbildningsmodellen, som en viktig faktor för automatiskt erkännande, genom EDC:s inbyggda kontroller av kvalifikationens äkthet och bevis på kvalitetssäkring och ackreditering.
  - f) Att uppmuntra och stödja kapacitetsuppbyggnad och nätverksarbete för personal vid Enic-Naric-centrum och lärosäten genom utbildning och digitala verktyg, däribland inom artificiell intelligens, och säkerställa ett nära samarbete med myndigheter för erkännande och kvalitetssäkring.
  - g) Att stödja ett nära samarbete mellan personal som arbetar med erkännande och med kvalitetssäkring, både på nationell och europeisk nivå, mellan Enic-Naric-nätverket och den europeiska sammanslutningen för kvalitetssäkring i den högre utbildningen (Enqa).
6. Medlemsstaterna rekommenderas att följa upp dessa rekommendationer så snart som möjligt för att göra det möjligt för alla typer av lärosäten att implementera den gemensamma europeiska examensmärkningen och utforska vägen mot en gemensam europeisk examen i enlighet med rådets resolution om en gemensam europeisk examensmärkning och nästa steg mot en eventuell gemensam europeisk examen: stärkande av Europas konkurrenskraft och europeisk högre utbildnings attraktionskraft. De uppmanas att, inom ramen för arbetsstrukturerna för det europeiska utbildningsområdet<sup>15</sup>, regelbundet informera kommissionen om de åtgärder som vidtagits på lämplig nivå för att stödja målen i denna rekommendation som viktiga steg mot att uppnå och vidareutveckla det europeiska utbildningsområdet.

---

<sup>15</sup> Enligt rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030) (EUT C 66, 26.2.2021, s. 1).

## HÄRIGENOM UPPMANAS KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

7. Stödja vidareutvecklingen av databasen för externa kvalitetssäkringsresultat (Deqar)<sup>16</sup>, som förvaltas av Eqar, för att använda den som en databas över de program som tilldelats den gemensamma europeiska examensmärkningen, med utgångspunkt i god praxis från nationella informationscentrum för akademiskt erkännande (Naric), som använder den för automatiskt erkännande.
8. Fortsätta att stödja utvecklingen och främjandet av metoder för uppföljning av utexaminerade för att förbättra den högre utbildningens kvalitet och relevans samt underlätta jämförelse och benchmarking av den mellan länder och lärosäten.
9. Fortsätta att till medlemsstaterna och högskolesektorn dela med sig av de samlade erfarenheterna från transnationella samarbetsinitiativ, t.ex. europeiska universitetsallianser och program som Erasmus Mundus gemensamma masterprogram, gemensamma doktorandprogram inom ramen för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder (MSCA) eller de specialiserade utbildningsprogram som finansieras genom programmet för ett digitalt Europa<sup>17</sup>.

---

<sup>16</sup> Deqar är databasen för externa kvalitetssäkringsresultat för kvalitetssäkringsorgan som förtecknas i det europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning (Eqar). Alla byråer som förtecknas i Eqar kan offentliggöra sina rapporter i databasen. Deltagandet i Deqar är frivilligt.

<sup>17</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1).

10. Uppmuntra medlemsstaterna att använda instrumentet för tekniskt stöd för att få tillgång till skräddarsydd teknisk expertis för att utforma och genomföra nödvändiga reformer inom området för högre utbildning, bland annat genom att förbättra styrnings- och kvalitetssäkringsmekanismerna för lärosäten.
11. Stödja benchlearning mellan kvalitetssäkringsorgan.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar*  
*Ordförande*

---

**Byggstenar för att undersöka utvecklingen av en särskild ram för kvalitetssäkring för  
allianser mellan lärosäten**

**1. INLEDNING**

Följande byggstenar har utformats för att ligga till grund för undersökningen av en fullständig ram för ett nytt kvalitetssäkringsförfarande för allianser mellan lärosäten. De bygger på resultaten av de Erasmus+-finansierade projekten QA-FIT och IMINQA. Dessa byggstenar har analyserats tillsammans med berörda parter inom kvalitetssäkring och är inte avsedda att överlappa några andra kvalitetssäkringsprocesser. De kommer att undersökas ytterligare tillsammans med medlemsstaterna och berörda parter inom högre utbildning. De kommer att fungera som ett frivilligt verktyg som allianser mellan lärosäten kan använda för att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i sina gemensamt förvaltade verksamheter.

**2. SYFTE**

I linje med principerna i standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG) kombinerar en kvalitetssäkringsutvärdering de dubbla syftena ansvarighet och förbättring, nämligen

- a) att bidra till att höja alliansens kvalitet och stödja alliansen så att den kan uppnå sina mål, och
- b) att göra det möjligt för alliansen att visa kvaliteten på sina gemensamt förvaltade verksamheter.

Utvärderingen, som ska utföras av ett kvalitetssäkringsorgan som utsetts av alliansen, skulle därför

- a) bekräfta att samarbetet mellan lärosäten är en allians i den mening som avses i denna rekommendation,
- b) leda till en minskning av den administrativa bördan för alliansen genom att göra det möjligt för gemensamt förvaltade verksamheter att genomgå en gemensam extern kvalitetssäkring en enda gång under en fastställd giltighetsperiod, i stället för att omfattas av flera nationella externa kvalitetssäkringssystem, och
- c) underlätta kvalitetssäkringen av alliansernas gemensamma utbildningsutbud, till exempel gemensamma program eller mikromeriter.

### **3. PRINCIPER**

Den utvärderingsmetod som utvecklats av kvalitetssäkringsorganen

- a) återspeglar alliansernas självständighet och mångfald,
- b) uppmuntrar en allians att inrätta ett gemensamt internt kvalitetssäkringssystem som omfattar hela dess gemensamma utbildningsutbud,
- c) följer engångsprincipen: det gemensamma utbildningsutbudet kvalitetssäkras externt endast en gång inom samma giltighetsperiod, och
- d) integrerar alla relevanta delar av ESG, det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program och, i förekommande fall, de europeiska kriterier för en gemensam europeisk examensmärkning som anges i bilaga II till denna rekommendation.

#### **4. VILLKOR FÖR DELTAGANDE**

Utvärderingen är öppen för alla allianser mellan lärosäten inom det europeiska området för högre utbildning.

Alliansen bör ha någon form av intern kvalitetssäkring på alliansnivå som ansvarar för vissa gemensamt förvaltade verksamheter.

#### **5. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE**

Utvärderingen inriktas på effektiviteten hos alliansens interna mekanismer för kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring. Alliansen bör fastställa och tydliggöra vilka gemensamma utbildningsutbud och utbildningsverksamheter som omfattas av den gemensamma interna kvalitetssäkringen på alliansnivå.

#### **6. HUVUDDRAG**

Utvärderingen baseras på standarder som fullt ut införlivar del 1 i ESG.

Standarderna kan också innehålla en bekräftelse på att alliansens interna kvalitetssäkring säkerställer

- a) att gemensamma utbildningsprogram som erbjuds av alliansen uppfyller standarderna i det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program, och
- b) att gemensamma utbildningsprogram uppfyller de europeiska kriterierna när det gäller att utfärda en gemensam europeisk examensmärkning, om alliansen beslutar att utfärda en sådan.

Utvärderingen bör utföras av ett EU-organ för kvalitetssäkring som är registrerat i Eqar eller av ett EU-organ som fullt ut genomför det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program och som väljs av alliansen.

Utvärderingen bör följa en konsekvent metod och ett förfarande som fastställs i en fullständig ram, som undersöks utifrån dessa byggstenar och som tillämpas oberoende av vilket organ som utför utvärderingen.

Genom metoden säkerställs det att varje förfarande är skräddarsytt för den enskilda alliansen, med tanke på alliansens uppdrag, sammansättning (t.ex. storlek och geografisk spridning) och omfattningen av gemensamt förvaldade verksamheter.

## **7. RESULTAT OCH KONSEKVENSER**

Utvärderingen leder till ett beslut av det EU-organ för kvalitetssäkring som är registrerat i Eqar eller av det EU-organ som fullt ut genomför det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program. Beslutet kan vara positivt, positivt med villkor eller negativt.

Med beaktande av nationella krav ger ett positivt utvärderingsbeslut alliansen rätt att

- a) självackreditera sitt gemensamma utbildningsutbud som omfattas av utvärderingen, med hjälp av standarder inom det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program, och
- b) använda den gemensamma europeiska examensmärkningen för de program som uppfyller de europeiska kriterierna för en gemensam europeisk examensmärkning.

Medlemsstaterna kan erkänna ett positivt utvärderingsbeslut enligt följande:

- a) För nationell extern kvalitetssäkring på institutionell nivå: undanta allt gemensamt utbildningsutbud som omfattas av en gemensam intern kvalitetssäkring som har godkänts i utvärderingen från att genomgå ytterligare nationella kvalitetssäkringsförfaranden.
- b) För nationell extern kvalitetssäkring på programnivå: undanta alla program som omfattas av en gemensam intern kvalitetssäkring som har godkänts i utvärderingen från att genomgå ytterligare nationella kvalitetssäkringsförfaranden.

**Europeiska kriterier för en gemensam europeisk examensmärkning**

De europeiska kriterierna är indelade i två kategorier.

- Den första kategorin är inriktad på programorganisation<sup>18</sup>, på grundval av kriterier som ingår i ESG och i det europeiska förfarandet<sup>19</sup>.
- Den andra kategorin är inriktad på den europeiska dimensionen och omfattar värdebaserade kriterier som återspeglar vikten av gemensamma europeiska värden. Den främjar värdena i det europeiska området för högre utbildning (akademisk frihet, akademisk integritet, institutionellt oberoende, studenternas och personalens delaktighet i styrningen av den högre utbildningen, offentligt ansvar för den högre utbildningen och den högre utbildningens offentliga ansvar) och flerspråkighet, inkludering, miljömässig hållbarhet, tvärvetenskaplighet, möjligheter till lärande utanför den akademiska världen samt anställbarhet och digitalisering som en uppsättning faktorer som gör den gemensamma europeiska examensmärkningen unik. I detta avseende är det viktigt att deltagande lärosäten har tilldelats Erasmusstadgan för högre utbildning och att kriterierna för den europeiska dimensionen ingår i deras gemensamma arrangemang<sup>20</sup>.

---

<sup>18</sup> Med *programorganisation* avses hur det gemensamma programmet är upplagt och hur det fungerar mellan olika partnerinstitutioner.

<sup>19</sup> Inom ramen för en dynamisk anpassning bör framtida ändringar av ESG och det europeiska förfarandet även tillämpas på kriterierna för utfärdande av en gemensam europeisk examensmärkning.

<sup>20</sup> Med *det gemensamma programmets arrangemang* avses den förfarandemässiga och rättsliga ram som reglerar genomförandet och utformningen av det gemensamma programmet. Gemensamma arrangemang kan till exempel omfatta gemensam antagning, val av studenter, gemensam kursplan, kvalitetssäkringsförfaranden, bedömning, betygssystemet, gemensam styrning, hållbarhetsstrategier, finansiell organisation, en gemensam alumni-strategi, en strategi för kommunikation och spridning samt gemensamma strategier för immateriella rättigheter. Dessa arrangemang fastställs vanligtvis i gemensamma dokument, såsom konsortieavtalet.

De europeiska kriterierna är indelade i två kategorier för att tydligt återspegla lärosätenas primära ansvar för att värna de akademiska värdena, samtidigt som vikten av den europeiska dimensionen erkänns.

De europeiska kriterierna för att utfärda den gemensamma europeiska examensmärkningen kontrolleras antingen av ett EU-organ för kvalitetssäkring som är registrerat i det europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning (Eqar) eller av ett EU-organ som fullt ut genomför det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av högre utbildning, eller, när det till exempel gäller självackrediterande lärosäten, genom självutvärdering. Kriterierna för att utfärda den gemensamma europeiska examensmärkningen kontrolleras på grundval av egen försäkran och ackrediterings- eller utvärderingsrapporter samt viktiga dokument, till exempel konsortieavtal, i vilka man beskriver det gemensamma programmets arrangemang.

| Europeiska kriterier för en gemensam europeisk examensmärkning |                                    |                                                                                                    | Nivåer i den europeiska referensramen för kvalifikationer |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| A. Kriterier för programorganisation                           |                                    |                                                                                                    |                                                           |
|                                                                | A1. Deltagande lärosäten           | Det gemensamma programmet genomförs av minst två lärosäten i minst två olika medlemsstater.        | 6, 7, 8                                                   |
|                                                                | A2. Transnationell gemensam examen | Det gemensamma programmet utformas och erbjuds gemensamt av alla berörda lärosäten.                | 6, 7, 8                                                   |
|                                                                |                                    | Det gemensamma programmet leder till utfärdandet av en gemensam examen.                            | 6, 7, 8                                                   |
|                                                                |                                    | En gemensam examensbilaga utfärdas till studenter.                                                 | 6, 7                                                      |
|                                                                |                                    | I det gemensamma programmet beskrivs läranderesultat och poäng i enlighet med ECTS-användarguiden. | 6, 7                                                      |

|  |                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |
|--|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|  | A3. Gemensamma arrangemang för det gemensamma programmet | Det gemensamma programmet omfattar gemensamma strategier, förfaranden och/eller arrangemang som fastställer planering och genomförande av kursplaner samt alla organisatoriska och administrativa frågor.<br>Studentföreträdarna är en del av beslutsprocessen för att fastställa gemensamma strategier och förfaranden och/eller arrangemang.                                                          | 6, 7, 8 |
|  | A4. Kvalitetssäkringssystem                              | Intern och extern kvalitetssäkring genomförs i enlighet med standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning. Lärosätena, ämnesområdet eller programmet utvärderas av ett EU-organ för kvalitetssäkring som är registrerat i Eqar eller av ett EU-organ som fullt ut genomför det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program. | 6, 7, 8 |

|  |                                  |                                                                                                                                                                                                                       |         |
|--|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|  |                                  | Det gemensamma programmet utvärderas med hjälp av standarderna i det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program.                                                                               | 6, 7, 8 |
|  | A5. Uppföljning av utexaminerade | Det gemensamma programmet följer utexaminerade genom ett system för uppföljning av utexaminerade eller med hjälp av uppgifter som samlats in av den europeiska observationsgruppen för högre utbildning.              | 6, 7, 8 |
|  | A6. Studentcentrerat lärande     | Det gemensamma programmet är utformat, kontinuerligt förbättrat och genomfört på ett sätt som uppmuntrar studenterna att spela en aktiv roll i lärandeprocessen. Studenternas bedömning återspeglar detta förfarande. | 6, 7, 8 |

|  |                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |         |
|--|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|  | A7.<br>Transnationella<br>campus – tillgång<br>till tjänster                    | Programmet har gemensamma strategier för att ge studenter och personal tillgång till relevanta tjänster vid alla deltagande lärosäten på samma villkor som alla inskrivna studenter och lokalanställda <sup>21</sup> .                                                                                                      | 6, 7, 8 |
|  | A8. Flexibel och<br>integrerad rörlighet<br>för studenter                       | Det gemensamma programmet erbjuder utbyten för studenter som motsvarar minst 30 ECTS (som kan delas upp i flera utbyten) vid en eller flera partnerlärosäten. Det gemensamma programmet har som princip att erbjuda alternativ för studenter som inte kan resa, till exempel virtuella utbyten och/eller blandad mobilitet. | 6, 7    |
|  |                                                                                 | Det gemensamma programmet erbjuder minst sex månaders utbyte vid en eller flera partnerlärosäten.<br><br>Det gemensamma programmet har som princip att erbjuda alternativ för studenter som inte kan resa.                                                                                                                  | 8       |
|  | A9. Gemensam<br>utvärdering och<br>handledning i<br>samband med<br>avhandlingar | Avhandlingar övervakas av minst två handledare och utvärderas gemensamt av medhandledare eller en kommitté med ledamöter från minst två olika lärosäten i två olika länder.                                                                                                                                                 | 8       |

<sup>21</sup> Detta innebär inte en automatisk rätt till ekonomiska förmåner såsom stipendier eller social trygghet.

## B. Kriterier för den europeiska dimensionen

|  |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |         |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|  | B1.<br>Tvärvetenskaplighet<br>och<br>forskningsbaserat<br>lärande                      | Det gemensamma programmets arrangemang innehåller integrerade tvärvetenskapliga och/eller forskningsbaserade lärandekomponenter som är anpassade till det gemensamma programmets karaktär och omständigheter.                                                                                                                                                                                    | 6, 7, 8 |
|  | B2. Möjligheter till<br>lärande utanför den<br>akademiska världen<br>och anställbarhet | Det gemensamma programmets arrangemang erbjuder möjligheter att bredda studenternas lärandeerfarenheter utanför den akademiska världen. Möjligheterna är anpassade till det gemensamma programmets karaktär och omständigheter, inbegripet arbetsmarknadens krav, genom att införliva sektorsövergripande komponenter eller verksamheter och utveckling av generella färdigheter <sup>22</sup> . | 6, 7, 8 |

<sup>22</sup> Dessa möjligheter omfattar, men är inte begränsade till, samarbete med ekonomiska och sociala sektorer i utformningen och/eller genomförandet av kursplaner, praktikplatser, arbetsplatsförlagt lärande, utstationering/placering, volontärarbete, lärande kombinerat med samhällstjänst och utmaningsbaserade förfaranden.

|  |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |            |
|--|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|  | B3. Digitalisering | Det gemensamma programmets arrangemang omfattar möjligheter för studenter att utveckla lämplig digital färdighet och kompetens som är anpassad till det gemensamma programmets karaktär och omständigheter.                                                                                                                                                                                                                                                                    | 6, 7 och 8 |
|  | B4. Värden         | Det gemensamma programmets arrangemang ligger i linje med värdena i det europeiska området för högre utbildning (akademisk frihet, akademisk integritet, institutionellt oberoende, studenternas och personalens deltagande i styrningen av den högre utbildningen, offentligt ansvar för den högre utbildningen och den högre utbildningens offentliga ansvar) och innebär ett åtagande att främja gemensamma europeiska värden <sup>23</sup> och demokratiskt medborgarskap. | 6, 7 och 8 |

---

<sup>23</sup> Dessa återges i artikel 2 i EU-fördraget och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

|  |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |            |
|--|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|  | B5. Flerspråkighet         | Det gemensamma programmet erbjuder möjligheter att ge varje student språkkunskaper genom exponering för minst två olika EU-språk <sup>24</sup> i samband med lärande eller rörlighet.                                                                                                                      | 6, 7 och 8 |
|  | B6. Inkludering            | Det gemensamma programmet omfattar ett åtagande att säkerställa ett brett deltagande genom att främja mångfald, jämlikhet och inkludering och genom skräddarsydda åtgärder för att stödja studenter och personal med begränsade möjligheter.                                                               | 6, 7 och 8 |
|  |                            | Det gemensamma programmet omfattar ett åtagande att respektera principerna i den europeiska stadgan för forskare.                                                                                                                                                                                          | 8          |
|  | B7. Miljömässig hållbarhet | Det gemensamma programmet omfattar strategier och åtgärder för miljömässig hållbarhet och åtgärder för att minimera verksamhetens miljöavtryck och ger studenterna möjlighet att utveckla lämpliga gröna färdigheter och grön kompetens i linje med det gemensamma programmet karaktär och omständigheter. | 6, 7 och 8 |

<sup>24</sup> Exponering för EU-språk kan ske genom aktiv och/eller passiv användning av språk, på alla nivåer inom undervisning och/eller lärande, examinationer, forskningsverksamhet, yrkesmässig eller medborgerlig delaktighet och i samband med rörlighet, bland annat genom vistelser i ett land där ett annat språk huvudsakligen används i det dagliga livet.

### **Ordlista**

**Allians** avser minst två europeiska lärosäten som har ingått ett transnationellt, långsiktigt strukturellt samarbete som bekräftas i en gemensam uppdragsbeskrivning som godkänts av alla medlemmar i alliansens relevanta beslutsfattande organ på institutionell nivå. Detta samarbete omfattar gemensamt beslutsfattande när det gäller styrning, och tillhandahållande av gemensam utbildning är ett centralt uppdrag. Några exempel är de allianser mellan lärosäten som finansieras genom initiativet Europauniversitet.

**Utbildningsutbud** avser tillhandahållande av högre utbildning i dess vidaste bemärkelse, inbegripet program som leder till en fullständig examen, kurser som leder till en mikromerit och utbildningsutbud som inte ingår i ett program som leder till en formell examen.

**Det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program** är ett förfarande som godkändes i maj 2015 av de europeiska ministrarna med ansvar för högre utbildning och som har utvecklats för att underlätta extern kvalitetssäkring av dessa program. I detta förfarande fastställs standarder som bygger på de överenskomna verktygen i det europeiska området för högre utbildning, utan att ytterligare nationella kriterier tillämpas. Förfarandet förväntas främja integrerade strategier för kvalitetssäkring av gemensamma program som verkligen speglar deras gemensamma karaktär. Förfarandet finns här:

[https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02\\_European\\_Approach\\_QA\\_of\\_Joint\\_Programmes\\_v1\\_0.pdf](https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf)

**Utvärdering** avser en kvalitetssäkringskontroll av lärosäten eller av utbildningsutbud, som utförs antingen internt eller externt.

**Gemensamt program** avser ett gemensamt program som leder till en gemensam examen.

**Gemensam europeisk examen** är ett begrepp som ska få en slutlig utformning och definition när rådet beslutar att vidta åtgärder för att införa en sådan, efter en analys av kommissionens utvärderingsrapport om genomförandet av den gemensamma europeiska examensmärkningen och genomförbarhetsstudien om en gemensam europeisk examen som tas upp i rådets resolution om en gemensam europeisk examensmärkning och nästa steg mot en eventuell gemensam europeisk examen: stärkande av Europas konkurrenskraft och europeisk högre utbildnings attraktionskraft. I detta skede kan begreppet definieras på följande sätt: En gemensam examen som utfärdas till studenter för att intyga slutförandet av ett gemensamt program som tillhandahålls av två eller flera lärosäten från olika länder, varav minst två EU-medlemsstater. Det gemensamma program som leder fram till utfärdandet av den gemensamma europeiska examen uppfyller en gemensam uppsättning europeiska kriterier och är kvalitetssäkrat i enlighet med ESG och det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program, vilket bör underlätta automatiskt erkännande i EU. När så krävs enligt nationella kvalifikationsramar kan den gemensamma europeiska examen integreras i den nationella lagstiftningen för att underlätta dess genomförande i de deltagande institutionernas länder.

**Gemensam europeisk examensmärkning** är en kvalitetsmärkning som beviljas gemensamma program som genomförs genom transnationellt samarbete mellan lärosäten från olika länder, däribland minst två EU-medlemsstater, för att fungera som ett märkningsverktyg, främja efterlevnaden av europeiska standarder och ge synlighet och prestige åt de gemensamma program som beviljats examensmärkningen. Examensmärkningen beviljas på grundval av gemensamma europeiska kriterier efter en bedömning av behöriga ackrediterings- eller kvalitetssäkringsmyndigheter, såsom självackrediterande universitet, ackrediteringsorgan eller kvalitetssäkringsorgan.

**Gemensamt förvaltd verksamhet** avser den verksamhet som bedrivs av alliansen och dess medlemslärosäten, som alliansen har beslutat ska omfattas av alliansens gemensamma interna kvalitetssäkringssystem.

**Gemensamt program** avser en integrerad kursplan som samordnas och erbjuds gemensamt av olika lärosäten och som leder till dubbla/flerfaldiga examina eller en gemensam examen.

**Kvalitetssäkring** avser de processer, både interna och externa, som utförs av ett lärosäte eller ett kvalitetssäkringsorgan för att säkerställa en lärandemiljö där innehållet i program, utbildningsmöjligheter och lokaler är rättvisa och ändamålsenliga. Kvalitetssäkringsverksamheten har följande två syften:

- **Ansvarighet:** Ett kvalitetssäkringssystem ger högskolesektorn och allmänheten garantier för kvaliteten på lärosätenas verksamhet genom att följa en uppsättning standarder. Det kan ligga till grund för att ge lärosätet vissa rättigheter: rekrytera studenter, utfärda examina och få offentlig finansiering.
- **Förbättring:** Kvalitetssäkringssystem ger också råd och rekommendationer till och inom lärosäten om hur de kan förbättra sin verksamhet.

Sammantaget skapar ansvarighet och förbättring hos ett kvalitetssäkringssystem förtroende för lärosätets resultat. De är avgörande för att stödja utvecklingen av en kvalitetskultur som alla kan understödja: från studenter och personal till lärosätets ledning. Begreppet ”kvalitetssäkring” används i detta dokument för att beskriva all verksamhet för kontinuerlig förbättring, dvs. både åtgärder som gäller ansvarighet och förbättring.

- a) **Intern kvalitetssäkring** avser de processer som utförs internt av lärosätena själva. De utvecklas vanligtvis som en del av lärosätenas kvalitetssäkringsstrategi, varvid det erkänns att lärosätena har det primära ansvaret för kvaliteten på utbudet och dess säkerställande.
- b) **Extern kvalitetssäkring** avser de processer som utförs av kvalitetssäkringsorgan.
- c) **Institutionellt förfarande för extern kvalitetssäkring** innebär att lärosätet endast behöver genomgå en extern kvalitetssäkringsprocess på institutionell nivå för att bedöma om lärosätets interna kvalitetssäkringsprocesser är effektiva och huruvida lärosätet har en tillräckligt mogen kvalitetskultur för att säkerställa en hög kvalitet på dess utbildningsutbud. Det ger lärosätena möjlighet att utveckla och genomföra program utan behov av en extern kvalitetsgranskning på programnivå (detta kallas självackreditering i många länder).
- d) **Programbaserat förfarande för extern kvalitetssäkring** innebär att varje enskilt program (eller grupp av program) som ges vid ett eller flera lärosäten måste genomgå en regelbunden extern kvalitetssäkringskontroll.

- e) **Kombinerat förfarande för extern kvalitetssäkring** avser en situation där ett system för högre utbildning har både institutionella och programbaserade förfaranden för extern kvalitetssäkring. Detta är fallet i de flesta systemen för högre utbildning i EU<sup>25</sup>.

**Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)** är en uppsättning standarder och riktlinjer för intern och extern kvalitetssäkring inom högre utbildning. ESG är inte kvalitetsstandarder och föreskriver inte heller hur kvalitetssäkringsprocesserna ska genomföras, men de ger vägledning som täcker de områden som är av avgörande betydelse för att lyckas tillhandahålla kvalitet och lärandemiljöer inom högre utbildning. ESG bör ses i ett bredare sammanhang som även inbegriper referensramar för kvalifikationer, ECTS och tillägget till examensbevis, som även bidrar till att främja öppenhet och ömsesidigt förtroende inom högre utbildning i det europeiska området för högre utbildning. ESG finns här: <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

---

---

<sup>25</sup> Enligt svaren på en undersökning från kommissionen från 2023 om genomförandet av rådets rekommendation om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning rapporterade 14 ministerier att de tillämpar ett kombinerat förfarande för extern kvalitetssäkring.